

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvle frankirani. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravništvu, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

I zopet položaj ter Čehi.

Iz Dunaja 7 febr. [Izv. dop.]

V petek po pólú dne je bilo veliko veselje v Pragi mej Čehi. „Politik“ je namreč v večernem listu prinesla na prvem mestu debelo tiskan telegram iz Dunaja, da je ministerstvo Auersperg-Lasser palo in da se je pod predsedništvom grofa Taaffeja novo ministerstvo uže ustanovilo. Vsa ta imenovanja baje da prinese „Wiener Zeitung“ v par dneh. Češki listi od sobote, in sicer brez izjeme „stari“ in „mladi“ so prinesli uvodne članke, v katerih so se veselili pada Auerspergovega in vse dobro pričakovali od prihodnosti.

Isti dan, to je soboto zvečer bil je tukaj na Dunaji velik dvorni ples, katerega sta cesar in cesarica obiskala, ter ostala do pólú noči. Bilo je na tem plesu, kar je „hoffähig“, večina ministrov, zastopniki držav, mnogo poslancev itd. Govorilo se je tudi o poročilih čeških listov in sicer v okolici cesarja, pa samo s — smehom. Smehljali so se cesar, smehljali so se ministri in končno se je moral res vsak, kdor tukajšnje razmere pozna, smijati, da si je dala „Pol.“ tacega medveda navezati.

Obžalovati pa moramo Čehi, da si puste od Skrejšovskih in Zeithamerjev tako za nos voditi. Minister Chlumecky, o katerem „Pol.“ pravi, da ostane v novem ministerstvu, se je v govoru z nekim poslancem, prav norca delal s to milostjo Skrejšovskega. Da pa bi se vendar izvedelo, odkod je „Pol.“ to novico dobila, povprašalo se je, ali je res tak telegram iz Dunaja v Prago odšel. Konstatirano je, da tukaj nij bil nobeden jednak telegram oddan. Pač pa je Skrejšovski pretekli teden tukaj bil in poslušal pri raznih vratih, da bi kaj poizvedel. A kje hoče kaj

avtentičnega poizvedeti, ko so si Čehi sami vsa vrata v najvišje kroge zaprli. Lobkovič, Schwarzenbergi, Harrachi itd. se kratko- ali dolgočasijo po svojih gradovih na Češkem, izogibajo se dvora in se tako popolnem izolirajo. Češka politika nij samo bistveno kriva, tudi njena taktika je popolnem napačna. Ako se Čehi vedno na Magjare sklicujejo, naj jih tudi v taktiki posnemajo.

Kdo ne ve, da so ob času najhujše opozicije magjarski plemenitaši vedeli ohraniti svoje zveze pri dvoru in koliko jim je to pomagalo, kazalo je 1867 leto.

• Čehi pa gledajo od strani, nemajo nobenih zavez, zibajo se v iluzijah, sklepajo in delajo kombinacije in potem se tako blamirajo, kakor se je to v petek zgodilo.

Sicer je istina, da se bodo g-dile spremembe v ministerstvu pa le, če se temu ministerstvu ne posreči spravo z Magjari dognati. Državni zbor še ostane skupaj do konca tega meseca.

Tudi je istina, da se zdaj največ o grofu Taaffeju govori, kot nasledniku Lasserja. S to izpremembo pa bode Čehom malo pomagano, ker je tudi Taaffe bolj centralist, nego federalist, sploh pa za kako veliko politično akcijo mož nima niti zmožnosti niti eneržije. Po parketih pa se res zna gladko sukati.

Jugoslovansko bojišče.

Cesar je kakor piše hrvatski „Obzor“, zapovedal, da se vaščanom Dobretinskim, katerim so Turki požgali takoj dá podpora od 2000 gld.

O pomnoženji vojne straže na bosenskej meji piše hrvatski „Obzor“: Čujemo, da denes zaradi provale turške vojske v Dobretin

polazi jedna baterija topničarjev v Dvor (Podove) in zjutraj, da bode odmarširal jeden bataljon ondašnje posadke polka nadvojvode Ernsta, da čuva bolje granico od napadov turških. V nekaterih krogih sumničijo, da je ova straža bolj namenjena udušiti vstanek, nego-li obraniti meje od turških napadov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. februarja.

Praška „Politik“, ki je s tako odločnostjo, ki je res skoro i previdne pesimiste premotila, trdila pad Auerspergov, ne uresničuje se in je res le volilni manevar zoper Mladočehe. „Politik“ se sedaj izgovarja z novico, da je Taaffe sam prosil, naj se kriza odloži še. — Sicer pa o tej zadevi govori naš dobro podučeni dunajski dopisnik na prvem mestu tega lista.

Ogerske razprave, ki bi se bile imele 8. t. m. vršiti, odložene so baje do sobote, ča ne za dalje.

Magjari bodo v parlamentu slovesno vknjižili — inartikulirali — ime pokojnega Deaka v zakonske državne knjige ogerske.

Vnašje države.

Rumunska zbornica je dovolila izrednih stroškov 4 milijone za dopolnenje vojske. To se vé, da je mej posvetovanjem o tej stvari vojni minister zatrdjeval miroljubno politiko in ostro nevtralizeto. Ali taka zatrdjevanja politični svet zna ceniti po pravej ceni.

Na Francoskem je živo volilno gibanje. Gambetta je govoril za kandidata Spullerja in rekel sledeče: „Republika je ustanovljena. Kaj še ostane, da storimo? Demokracija mora pokazati, da hoče in zna vladati.“

Stari angleški državnik Russel priobčuje pismo, v katerem vstašem na jugu svetuje, naj nikar ne polože orožja, ker Turek ne more kristijanu nikoli pravičen biti.

8. februarja je bil angleški parlament zopet odprt. Prestolni govor obravnava večji-

Listek.

Slovenski rapsodisti.

(Spisal D. Terstenjak.)

Francoska revolucija proti konci 18. stoletja je zdrnila skoro vse evropske narode iz dolzega duševnega spanja. Vplivala je tudi na narod slovenski, in znamenito je gledati, kako so se začeli narodni duhovi gibati. Jaz hočem to gibanje samo mej štajerskimi Slovenci zasledovati, in začenjam s slovenskimi rapsodisti.

Tako jaz imenujem one blage rodoljube duhovskega in posvetnega stanu, ki sicer nijso dali na svetlo plodov svojega uma, ali so vendar, ko so živeli, mnogo koristili narodnej stvari. Bili so večjidel pevci ali pa cerkveni govorniki. Ne samo, da so pri službah božjih sami peli svoje pesni, katere si je ljudstvo prepisalo in jih zopet prepevalo, nego

oni so zložili marsikatero lepo pesen, ki je šla od farovža do farovža, od šole do šole in iz teh hiš mej prosti kmetski narod. Nij bilo takrat nobenega slovenskega časopisa, v katerem bi ti pesniki objavljati mogli svoje pesni, sami jih natisnoti dati tudi nijso mogli, ker nij bilo občinstva, katero bi čitati znalo. Vsaj sem še v svojej mladosti duhovnike poznal, kateri nijso znali slovenskega brati in so iz nemškega teksta na prižnici predstavljali svete evangelije.

Zasluge teh mož so torej toliko večje, ker so iz gole ljubezni do zapuščenega in tlačnega svojega naroda, ki je bil še večjidel takrat brez šol, in če kde je katera bila, se je v njej le nemščina tolkla, — trudili se za njegovo prosveto in omiko njegovega jezika.

Koliko koristnega so storili izvrstni cerkveni govorniki, ki so v duhu slovenskega jezika božjo besedo oznanovali, se ne dá dopedati. Jeden takih je bil dekan Frane

Cvetko, o kojem hočem v posebnem članku govoriti.

Slovensko ljudstvo rado poje, ali navadni pesniški duh je z nemškimi šolami začel hirati, namesto tega so stopili umetni pesniki, večjidel duhovniki in školniki, vsi resni so bili srečni in so marsikaj skazili, vendar mej njimi je bilo mnogo jih, ki so bili estetično izobraženi.

Mej temi sta bila duhovnika Leopold Volkmer (umrl 1813, obširen životopis najdeš v „Drobtinica“ od Slomšeka) in Stefan Modrinjak, mej šolmoštri originalen Petrič, bivši učitelj pri sv. Andreju v Leskovcih. Volkmerove pesni in fabule je še leta 1836 izdal dr. A. Murko, Modrinjakove so se razteple, le marsikatera se je ohranila, vendar je ta mož za svojo dobo dosta pripomogel, da se je narodna zavest vzbudila in domača beseda začela čislati. Talentirani slovenski pesnik Božidar Flegerič mi je uže pred

del vnanje stvari, pravi o jugoslovanskem vstanku, da ker Turčija dosedaj upora nij mogla udušiti, nij se angleška vlada mogla odtegniti skupnim korakom z družimi vladami, ki merijo na pomirjenje vstaje in izpolnitev opravičenih tožeb prebivalstva Turčije.

Bavarski deželni zbor se snide 21. februarja. Ker je večina v protivji s prusačkim ministerstvom, bodo obravnave zanimive.

V **nemškem** zboru je neka interpelacija dala povod govoriti o Strassburgu, in feldmaršal Moltke je vstal, ter govoril, da je Strassburg uže sedaj na boljsem (?), nego je prej bil, ko je k Francoskej spadal. — Ali kanstatirati se je moralo pri tej priliki, da v Elzasu še vse ljudstvo upa in želi iz krempljev Nemčije zopet Francoskej v krilo priti, kar se bode tudi še zgodilo.

Dopisi.

Iz Cerknice 3. febr. [Izv. dop.] (O biri še jeden glas.) [Konec.] S prejšnjim mislimo, da smo vse od gosp. dopisnika iz Dobrépolj navedene opombe in slabe nasledke odprave bire za dosta pretresli in zanikali. Mislimo, da se od nas vendar ne bode zahtevalo, da bi presojevali tudi opazke: „da bi se terjalo z beriči in žandarmi do zadnjega vinarja, da bi se s tem drž. blagajnica polnila itd.“

Ostaje nam le še za pomirjenje in v poduk birodajateljev, kateri se te postave bojé, pomen in smisel njen nekoliko razjasniti, ker morebiti bodo umnejši ipak prevideli, da bi bila taka postava neškodljiva, da celo koristna.

Po tej postavi bi se tako le pričelo.

Najprvo naj bi c. kr. okrajna glavarstva izvedela in konstatirala, kaj in koliko bi moral vsak birodajatelj bire dajati, potem se bode vsled §. 5 te postave določilo, koliko je ta bira vredna v denarjih. Od tega denarja odračunajo se še stroški duhovnika pri pobiranju, in ostali čisti denarni znesek, to je namreč letni davek namesto bire. Ako se potem ta znesek dvajsetkrat povikša, znači tisto kapitalno svoto, katera bi se v 20 letih z letno biro vred vplačala.

Da se to lažje razume, naj sledi sledeči izgled:

Vzemimo, da bi moral en kmet na ta način dajati vsako leto pol vagana ali 307 litrov žita svojemu duhovniku. To žito naj bi zvedenci cenili na 5 gl. 10 kr. in izterjanje pak na 10 kr. Iz tega sledi, da letna bira znaša 5 gl. Teh 5 gl. užitnine representira

svoto od 100 gl. ($20 \times 5 = 100$), katero bi moral kmet v 20letnih obrokih vplačati. Sedaj pak mora slediti vplačevanje te svote s tekočo in odslej naprej v denarjih izračunjeno biro vred.

Prvo leto bode plačal:

- a) obresti svote ali letno biro 5 gl. — kr.
- b) amortizacije . . . . . 5 „ — „
- tedaj skupaj . . . . . 10 gl. — kr.

Drugo leto:

- a) obresti svote, katera znaša odslej naprej samo 95 gl., ker je pretečeno leto 5 gl. uže vplačal . . . . . 4 gl. 75 kr.
- b) amortizacije . . . . . 5 „ — „
- tedaj skupaj . . . . . 9 gl. 75 kr.

Tretje leto:

- a) obresti svote, katera znaša sedaj le še 90 gl. . . . . . 4 gl. 50 kr.
- b) amortizacije . . . . . 5 „ — „
- tedaj skupaj . . . . . 9 gl. 50 kr.

itd. od leta do leta in vsako leto 25 kr. menj obresti, a amortizacije pak vsako leto jednako po 5 gl. in to 20 let zaporedoma.

Zadnje leto bi pak vplačal:

- a) obresti . . . . . — gl. 25 kr.
- b) amortizacije pak . . . . . 5 „ — „
- tedaj skupaj . . . . . 5 gl. 25 kr.

To bi bil zadnji obrok, s katerim bi bila svota in bira za vselej odplačana. Ako to vkupaj zračunimo, znaša vse vplačevanje 152 gl. 50 kr. S to svoto bi bili pa od bire za vedno oproščeni, ravno tako duhovniki rešeni sitnega pobiranja. Če tedaj natančno vzamemo je kmet celo svoto 100 gl. s 52 gl. 50 kr. vplačal, ker onih drugih 100 gl. bi bil moral tako ali tako vsako leto z biro plačati katera, kakor uže rečeno, znaša 5 gl.

Poleg tega pa je prihranil tudi še druga 2 gl., ker cela bira, kakor smo od začetka zračunili, je vredna 5 gl. 10 kr. in ker se vsako leto 10 kr. za pobiralne stroške odbije, je tedaj ako prav. natanko računimo celi dolg od 100 gold. s 50 gold. 50 kr. popolnem vplačal.

Kje tiči tedaj oškodovanje kmeta? Nij-li korist evidentna? Istina je, da so skoro uže vse dežele uvidile to korist, ter postavijo sprejele in so ž njo, kakor se splošno čuje, popolnem zadovoljne. Upamo, da ne bode sploh inteligentnejše prebivalstvo na Kranjskem imenovanej postavi sovražno, kadar bode vedelo kako in za koga se poganja.

Jeden birodajatelj.

Iz Trsta 7. februarja. [Izv. dopis.] Zvedeli smo te dni, da je naš Godina-Ver-

délski ob začetku tega meseca nek rokopis pod naslovom: „Kratek razgovor o bolj važnih dosedanjih iznajdbah in posebno o strojih ali mašinah, parobrodih, železnicah in telegrafiji kot obrodkih čudodelne moči — človeškega duha“ — avstrijskemu Lloydzu izročil, da se tiska. Knjiga bo v kratkem na svitlo prišla. —

Zvedeli smo dalje, da je ta gospod v veliko zamero prišel pri sedanjem tržaškem županu (bivšem nekedaj njegovem součencu) zato, ker se je predrznil v znanej svojej knjigi: „Opis in zgodovina Trsta in njegove okolice“ trditi (pa vendar tudi dokazati!), da sprvič bili so Slovani kot prebivalci tega mesta. Ta trditev je pa županu le po sreči na znanje prišla, kakor se je tukaj govorilo, ker on ne čita slovenskih knjig, se vé uže. Svojo nezadovoljnost zastran teza je razodel nekemu svojemu znancu (Nemcu), ki mu je pa na to naravnost odgovoril: „Godina je svojo trditev dokazal; vi pa dokažite zdaj, da je ta brez podstave, in tedaj — neveljavna.“ Dober odgovor! Sicer g. katehet Cavalli, ki je po svojem spisal zgodovino Trsta, kakor je „Slovenski Narod“ uže povedal, prebira in pretresuje menda uže nekaj časa Godinovo knjigo. Bomo videli, kaj da bo to rodilo!

Iz Dunaja 5. febr. [Izv. dop.] Pri včerajšnje, besedi, ki jo je dalo akademično društvo „Slovenija“ uredniku „Zvona“ g. Stritarju na slavo; je predsednik društveni g. Kavčič pozdravil zbrane sledečim govorom: „Prva beseda naj bode srčni pozdrav čestiti gospódi, ki se je blagovolila nocoj tukaj zbrati v tako lepem številu! Pozdrav ta naj je toliko toplejši, ker velja domačemu krogu, zbranemu daleč od doma k domačej zabavi. Skoraj vsako leto praznujejo slovenski visokošolci na Dunaji, združeni z drugimi Slovenci, ki prebivajo v mogočnej rezidenci in združeni s slovenskimi prijatelji sploh — spomin svojega prezgodaj umrlega pesnika, spomin Preširnov. Ta praznik nas je še vselej navdušil z novim ognjem in nij se nam ohladila ljubezen do pesnika domačega tudi tukaj na tujem. Nocoj smo se tudi zbrali v ne menj blag namen, kakor je bil rakvnokar imenovani: zbrali smo se, góspoda moja! da skažemo čast možu, ki je hvala bogu še mej nami in mila osoda naj ga nam ohrani šo dolgo let; zbrali smo se, da izrazimo svoje spoštovanje do njega, ki ga čisla ves slovenski svet, da pokažemo

4 leti spisal njegov životopis, ko sem še bil urednik one „Zore.“ Ker takrat nij mogel na vrsto priti, naj ga pozabljivosti rešijo ti listi, prihodnjemu slovenskemu literaturnemu zgodovinarju bodo taka data gotovo všeč, ako hoče točno in vsestransko opisovati dušni preporod slovenskega národa. Po tem uvodu podajemo čestitemu občinstvu Modrinjakov životopis.

Človeka spreleti nekako čudno veselje, ko se v mislih utopi v začetek sedanjega stoletja. Ubogi Slovenec od svojega mogočnega ali ošabnega soseda silno pritiskan, takrat nij imel ničesar, od koder bi dušne hrane zajemal. „Prst božji se je doteknil slovenskega národa“ je zapi-al jeden izmed najizvrstnijih rodoljubov, takoj v početku životopisa slovenskega zgodovinarja Antona Kremplja, in te besede so tudi živa resnica, zlata istina, ker kakor za toplim, ugodnim dežjem začnejo povsod po hostah in logovih rasti raznovrstne

glive, tako so se začeli tu in tam na Slovenskem prikazovati možje delavnih rok in bistrega uma, katerim so srca gorela za blagost, katerim so bile duše vnete za napredek svojega národa. Na Kranjskem je bil na čelu Valentin Vodnik. Na Koroškem je delal Gutsman in za njim njegov izvrsten učenec Urban Jarnik, pa tudi Slovenci mej Muro in Dravo nijso držali križem rok — i nad njimi se je razvedrilo nebo, ter se pokazalo cvetje njihovega uma na duševnem polji. Na vseučilišči v Gradci je razlagal Primic slovensčino. Šmigoc je spisal slovensko slovnico. Slovenec Popovič je umrl na Dunaji kakor profesor nemškega jezika na ondašnjem vseučilišči. Cvetko je bil izvrsten pridigar. Mihael Jaklin, dekan v Ljutomeru je bil goreč domoljub, ljubeč vse, kar je krasno in lepo in národu koristno. Najslavniji jugoslovansk lirik Stanko Vraz, je bil v rodu z Jaklinom ter mu je leta 1845 svoje krasno delo: „Gusle in

tambura“ posvetil. V tej posveti beremo to-le: „— Nu koliko Te štujem kao rodjaka, a ono opet neznam kako da dostojno priznajem štovanje svoje prama Tebi kao najstarijem representantu duha slavenskog od prošaste dobe itd.“

Te krasne besede slavnega pesnika so jasen dokaz in živa priča kakošen duh je takrat vladal mej našimi rodoljubi. — Nij morda Jaklin takih pridig, ali česa družega napisali*)? Rojaki, kateri imate priložnost, dajte preiščite to važno stvar!

Mej navedenimi možji je tudi bil Štefan Modrinjak, ki je prvi začel orati „ledino naše poezije“. Lehko bi mi kdo očital, da nemam pravo, ako trdim, da je začel Modrinjak prvi na Štajerskej pesni umetno zlagati, misleč, da ta slava gre Volkmerju.

*) Preložil sv. pismo starega zakona, a malo zlomkovaje ohranilo. Nekoliko jih jaz hranim. D. T.

svojo navdušenost za blago stvar, katerej se je on sedaj zopet posvetil z vso svojo ljubeznijo.

Pač mi je znano, da njemu nij ljuba čast in hvala: toda pomisliti naj blagovoli, da mladi svet, navdušen za njegove blage nazore se ne more, in se ne sme zdržati, da pokaže očitno pred svetom svoje spoštovanje.

Kdo nij pozdravil z veselimi srcem novice, da bode z novim letom zapel zopet „Zvon“? Ko blisk se je razširila mej Slovenci na Dunaji in od tod hitela nemudoma tija v južne kraje, tija v našo ljubo domovino. Saj pa jo je ona tudi uže teško pričakovala! Pet dolgih let je bilo tega sem, odkar je udaril zadnji glas „Zvonov“. Z žalostjo je prebral vsakdo zadnje besede, s katerimi se je poslovil njegov izdajatelj od svojih naročnikov.

In doba, ki je nastala za tem? — Prežalostna je, da bi jo nocoj na tem mestu in v tej izbornej družini dalje opisoval. Z malo besedami rečeno je vse: na slovenskem slovstvenem polji se je počivalo, kakor se počiva v tihem grobu.

„Znana je prikazen v dušnem življenji, da človek, ki je izgubil nenadoma kako ljubo bitje, zna še le po izgubi ceniti, kako mu je bilo drago to bitje: jednako je tudi prijatelj slovenskega lepoznanstva vedel še le po izgubi, kaj mu je „Zvon“.

„Domovina naša je čakala od dne do dne težje, kedaj da se jej povrne ta izguba. Ozirala pa se je še posebno proti severu in poslušala, kedaj da jej zapoje zopet domač zvon tam na tujem, kjer jej je pel uže jedenkrat poprej! In res, motila se nij dočakala ga je! „Zvon“ jej poje zopet; poje jej čisto krepko. Vesela je ona, ki ga posluša tam od daleč: veseli pa smo ga še bolj mi, ki nam zvoni tukaj na tujem s tako prijaznim domačim glasom!

„Njegov glas nas je zbral nocoj v ta zabavni krog; njegov glas je zbudil v nam sladak spomin, da! njegov glas nas je poklical k novemu duševnemu življenju.

„In kar je „Zvonov“ glas nam, to naj bode on tudi naše slovenske domovini: ponosna sme biti ona na-nj, ponosna na moža ki zvoni ž njim k delu in miroljubnej spravi. Upati smemo, da zna biti domovina naša hvaležna svojemu zvestemu sinu, ki dela tukaj tako pridno za njo.“

Domače stvari.

— (Dimičeve „Geschichte Krains“) ki pri Bambergu v Ljubljani izhaja, je ravnokar izšel četrti snopič tretjega dela. Kolikor smo ga na brzo roko pregledali, je tudi ta zvezek prezanimiv, ker podaja mnogo čisto novih dat za našo domačo zgodovino.

— (Slovenske knjige.) Pri gosp. E. Hohnu na Starem trgu v Ljubljani je nekaj iztisov knjig: „Opis in zgodovina Trsta in njegove okolice; kratek pregled vesoljnega sveta“ in pa „Izvišek premožnosti na prodaj prav dober kup.“ Denar za-nje je spisatelj g. Godina-Verdelski odmenil „Dramatičnemu društvu“ v Ljubljani.

— (Vešala v Ljubljani.) Denes ob osmih jutraj se godi v Ljubljani v jami za prisilno delavnico žalostno dejanje. Obešen bode (če v zadnjem hipu pomiloščenje ne pride, kar zarad vojniške discipline nij verjetno) vojak J. Varga, tist ki je lani v Kamniku svojega predstojnika ustrelil.

— (Tukajšnji kavarnarji in gostilničarji) so dobili odlok na prošnjo, v katerej so prosili, naj bi se jim dovolilo, celo noč ali sploh po okoliščinah gostilnice in kavarne odprte imeti, da se morajo kavarne in gostilne točno ob jedne uri po pólu noči zapirati, sicer zapadejo, ako je le četrt ure dalje odprto, 5 gld. globe.

— (Čitalnice ljubljanske) ples v nedeljo dne 13. februarja izostane, ker je dan poprej kupčijski ples; a drugi ples, ki ga je odločila čitalnica na nedeljo dne 20. februarja pa ostane. Naj se ga udeleže čestit udje prav obilno.

— (Za predsednika pri c. kr. celjske okrožnej sodnji) je namestu g. pl. Vesta, ki je v Celovec prestavljen, imenovan tukaj znani višje dež. sod. svetovalec Heinricher. Imenovanec je sicer dober jurist in sicer pravičen, ali v narodnih zadevah ne mara da nema za nas take objektivitete kakor njegov prednik pl. Vest.

— (Iz Ptujске okolice) se nam piše: Minolo je uže sedmo leto, kar ima Ptujško učiteljsko društvo svoj obstanek. Glavni zbor v novem društvenem letu je bil 3. t. m.; v tem se je poročalo o stanji in delovanji društva. V vodstvo za društveno leto 1876 so bili izvoljeni: g. Ferk za predsednika; gosp. Horvat za podpredsednika; gg. Robič in Koc-

mut za zapisnikarja; g. Možina za blagajnika; g. Krajnc za knjižničarja; gospodičina Schulz, gg. Schrei in Kos za odbornike. Gg. Robič in Kocmut sta tudi izvoljena za odposlanca k zvezi štajerskih učiteljev (Lehrerbund).

— (V snegu zmrznil) je hlapec Franc Perko iz Hriba pri Vrhniki, ko je s pastirjem po drva peljal se v gozd. Odločil se je bil od pastirja, kateri je bil s konjem tudi v snegu obtičal. Pastirja in voz so še ob pravem času dobili in rešili, a hlapec je v velikem snegu čez noč zmrznil.

— (Cerkniško jezero po zimi.) Iz Cerknice 6. febr. se nam piše: Včeraj je začelo usuhovati naše jezero. Jama, katera navadno prva vodo požre, bode denes popolnem suha postala. Redkokrat se je zgodilo, da bi v jezeru pod ledom odtekla voda. Pri ribštvu bode veliko škode, kajti sedaj 18—19 črevljev debeli led se bode pri odtoku vode nad jamami posel in ribe k tlam pritisol. Mreže staviti skoro nij mogoče. Prebiti bi se morala debelina ledu, in ako bi se to tudi storiti hotelo, ne vé se natanko, kje so ravno pod ledom stružine, v katere se navadno mreže stavijo. — Sicer pa leži led po senoženih popolnem na tleh in ljudje vozarijo po njem teške vozove lesa.

Razne vesti.

* (Kmetek upor.) Na moravskeji meji na Češkem v Jihlavki je bil zarubljen les kmeta Solarja. Kmet je pa zapodil rubežno komisijo. Ko so potem žandarji prišli je začel vpiti, kmetje so skupaj prišli in hoteli dva žandarja pretepesti. Žandarja sta se z orožjem v bran postavila, trije kmetje so bili hudo obstreljeni, drugi so pobegnili, in sedaj jih čaka nesreča pred sodnijo.

* (Roparji na železnici.) Blizu Verone sta 31. pretečenega meseca v voz drugega razreda, kjer je vozil se in ravno dremaal inženir Ljubič, vstopila dva moža in precej nastavila mu nože na prsi, rekoč: „silenzio! i bezzi“ (tiho! denar sem!) V strahu jim je dal denar. Pri prihodnjem postaji sta skočila ven in po polji bežala. Ali ujeli so ju oba. Samo denarja nijso našli. Najbrž sta ga v begu preganjana od sebe vrgla.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni
Revalesscière du Barry
v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i

Leopold Volkmer, vesel pevec slovenskih goric, rojen 1741 leta je res trideset let starši od Modrinjaka. Gotovo je tedaj začel pred peti kakor on; ali njegove pesni so jako po tujem kroji zarobljene, v njih ne veje domača sapa. Kar je bil pater Marka Pohlin Vodniku, to je bil Volkmer Modrinjaku, druga celo nič. Da so se Volkmerjeve pesni ohranile, in da je on za to bolje mej Slovenci poznan nego Modrinjak, to je hotel slučaj.

Štefan Modrinjak je rojen v Dravskem Središči leta 1771. Gimnazijalne šole je izdelal v Varaždinu, modroljubje in bogoslovje pa na vseučilišči v Gradci. Kapelnoval je več let pri sv. Tomaži.

Umrl je leta 1827 kot župnik pri sv. Miklavži v ljutomerskih goricah. Ljudje, ki so Modrinjaka poznali, hvalijo ga kot človeka umnega, učenega, ugodnega in poštenega. Jaz sem si na vse sile prizadeval kaj več izvedeti o njegovem življenji, ali nij mi bilo mogoče, ker ljudje, ki so ga bolje poznali,

so uže pomrli. V nekej vasi župe sv. Miklavža sem našel starico ženo, ki mi je pripovedala, da je bil gospod župnik veliki veseljak, marljiv, delaven človek in jako priden gospodar. To je tudi istina. Znano je, da je v svojej rodovini v Središči lepo premoženje zapustil. Večkrat je rekel v šali: „Kaj sva si s Tomašekom pripravila, bova z Miklošekom zapravila“. Po dolgih zimskih večerih je rad svojo družino z raznovrstnimi šalami kratkočasil. Pri teh priložnostih je zlagal zabavljive pesni. Ko mu se je namenila uže prilično stara kuharica omožiti, jej je zložil tako grižljivo pesen, da jej je volja prišla možiti se. Jaz sem hotel vsaj jedno vrsto te pesni od žene izvedeti, ali nij bilo mogoče ker je po dolgih letih vse pozabila. Iz tega se vidi, da je Modrinjak samo svojim znancem in prijateljem proizvede svojega duha priobčeval. Slovenci bi dobili po njem lepega duševnega blaga, ko se nebi z njegovimi rokopisi strašna nesreča zgodila, nesreča, ka-

tere je bila kriva gola nevednost in grda zaničljivost materinščine. Ko se je namreč začel glas o Modrinjakovej smrti, poslali so iz Ormuža necega pisarja — M—riča, — ki je imel nalogo vse zapuščene stvari popisati kakor ta zakon zahteva. Ta pisar je prišel do pokojnikove pisarnice ter vsako pismo, na katerem je slovenske črke zagledal, razdrapal in razdrapano čez okno v dvorišče na smetnjak vrgel! Lovro Modrinjak, oče dr. Modrinjaka v Mariboru, je na srečo prvlje eno knjižico pesni svojega strijca soboj v Središče odnesel in na takošni način se je vsaj nekaj blaga od Vile pokojnega župnika začuvalo. Tudi to knjižico sem jaz hotel videti, ali pokojni dobrodušni stavec jo je nekomu v Središči posodil, ki mu je nij več nazaj dal; tedaj je i tudi tu bil ves trud zastonj*!

* Mi smo slišali, da g. dr. Modrinjak v Mariboru hranil nekoliko pesen svojega rojaka.

(Konec prih.)

otročih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žlez i nadubo, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenost, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čuščnih bolečin, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moju študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalschiere pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalschiere popo'nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočim vsem bolnim to primerno prav ce'lo in okusno hrano, kot najboljši pripomček, ter ostanem Vas adani

Gabriel Teschner.

slušaatelj javnih višjih t govskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogli niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenost, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalschiere in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalschiere zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem moju društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popoinega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišanji v prsih.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hušjanji.

Revalschiere je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraščanih in otrocih prihrani 50krat več na oeni, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalschiere-Biscuiten v pušicah in tabletah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih sakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Uhr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Splicetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (320)

Za poljedelce!

Deteljno najboljše seme

Lucernsko in Štajersko, katero poganja, ako se seje na najpustejšem kraju, kakor tudi

semena za travo,

za katera garantira in o katerih lahko daje gosp. Fr. Skaza, tukajšnji posestnik najboljši spričevala, potem pravi florentinski

Pagliano-Syrop,

kateroga zdravstvena vrednost dokazuje mnogo spričeval, ima na prodaj

A. N. Kartin,

trgovec v St. Marein pri Erlachstein.

(13—1)

Lekarna Piccoli.

„Krone“
v Ljubljani.

Aparati za samo-briganje, pasovi za počene, uretralne in maternične brizgije.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajske svetovne izložbi 1873 dobile darilo). Te pastilje čudovito delajo proti prehlajenji in krču, kakor proti kašlju, jetiki, ki se še le začinja, proti hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica velja 75 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdlicev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajzevi pulver, beli in rudečkast. Izključljivo iz vegetabiličnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr. (132—189)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Zahvala.

Za sočutje in mnogobrojno spremstvo pri pogrebu nepozabljivega

Josipa Rot-a,

dijaka VI. gimnazijalnega razreda, izrekamo p. n. občinstvu, posebno pa gospodom sošolcem najtoplejšo zahvalo.

Zalujoči ostali.

V Ljubljani, 9. febr. 1876. (36)

Slovenske

lepoznanske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tatenbah.** Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.

Samo v

Pollak-ovej

najstarejšej in slavnejšej

27 kr.

univerzalne zalogi blaga na Dunaji, Mariahilferstrasse 1,

prodaja se kakor je uže obče znano z najzvestejšo garancijo najboljšej kakovosti in pravosti blaga vedno najnovejšej blago na debelo in na drobno.

Ovčje-volnate oblačilne snove,

najfinejše in modernejše, za vsako sezono v vsakej barvi, gladke, progaste, jednodne in šotsko karirane in sicer: **luster, rips, plaid-snovi, diagonal, flanel, Cheviot** (suknjene oblačila) in poleg še mnogo drugih stvari. Platna, vsake vrste prta na mize iz cvilha in damasta, gradl, bel in barvast, **pregrinjala, chiffon** 3/4, celo 1/4 široki; **perkal, turški kreton** poleg tisoč drugih rečij.

Popolna zaloga pletenega blaga, zavrtnikov za gospode in gospe.

Največa zaloga svilnatih in zametastih trakov v vsakej barvi in širokosti. **Ovčje-volnate in blond-čipke** tudi obšite z biseri, kakor tudi sploh vse v to stroko spadajoče stvari in to

vse le po

27 kraja.

Razpošiljatev proti poštnemu povzetku tajok. Izgledki in zaznamek blaga zastonj in franko. (326—30)

Dunajska največa

27 kr.

Zaloga

solidne in znane zanesljive firme

Bernhard Pollak-a na Dunaji,

Kärntnerstrasse 14,

(vis-à-vis Weiburggasse),

prodaja jedina z vestno garancijo najboljšej kakovosti in pravosti blaga vedno

Najnovejše

za vsako sezono,

ovčje-volnate oblačilne snove.

Ravno tako tudi vse si misleče vrste, platnena, modernega, kurentnega in pletenega blaga, svilnate in zametaste trake, ravno tako tudi gupir-čipke vsake baže, poleg še tisoč drugih stvari.

Izgledki i zaznamek blaga

zastonj in franko.

Naročila, tudi najmanjša brzo po poštnem povzetku. (325—30)

Nepristujoče jemlje se nazaj brez zadržka.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.